

Indeks potrošačkih cijena (CPI) Septembar 2012.godine

Mjesečna inflacija u septembru iznosila +0,4%, dok je godišnja bila na nivou od +4,4%

Mjesečna inflacija u septembru, mjerena indeksom potrošačkih cijena iznosila je +0,4%, dok je godišnja iznosila +4,4%. Najveći uticaj na mjesečnu stopu inflacije imali su rast cijena hrane, troškova korišćenja i održavanja vozila i odjeće.

Posmatrano po glavnim grupama, mjesečni rast cijena zabilježen je grupama: Hrana i bezalkoholna pića (+1,4%); Prevoz (+1,2%); Odjeća i obuća (+0,7%); Rekreacija i kultura (+0,2%), dok je pad cijena zabilježen u grupama: Hoteli i restorani (-5,0%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (-0,7%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (-0,6%); Ostali proizvodi i usluge (-0,5%); Alkoholna pića i duvan (-0,4%); Komunikacije (-0,2%). Cijene u grupama: Zdravlje i Obrazovanje su ostale na nivou iz prethodnog mjeseca.

Pozitivne godišnje stope inflacije u septembru zabilježene su u grupama: Alkoholna pića i duvan (+10,7%); Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva (+10,1%); Hoteli i restorani (+6,7%); Hrana i bezalkoholna pića (+5,1%); Rekreacija i kultura (+4,1%); Prevoz (+3,7%); Komunikacije (+3,7%); Zdravlje (+1,0%); dok su negativne godišnje stope inflacije zabilježene u grupama: Ostali proizvodi i usluge (-3,0%); Odjeća i obuća (-1,3%); Pokućstvo i rutinsko održavanje stana (-0,6%).

**Grafik 1. Indeks potrošačkih cijena (CPI),
godišnje stope inflacije**

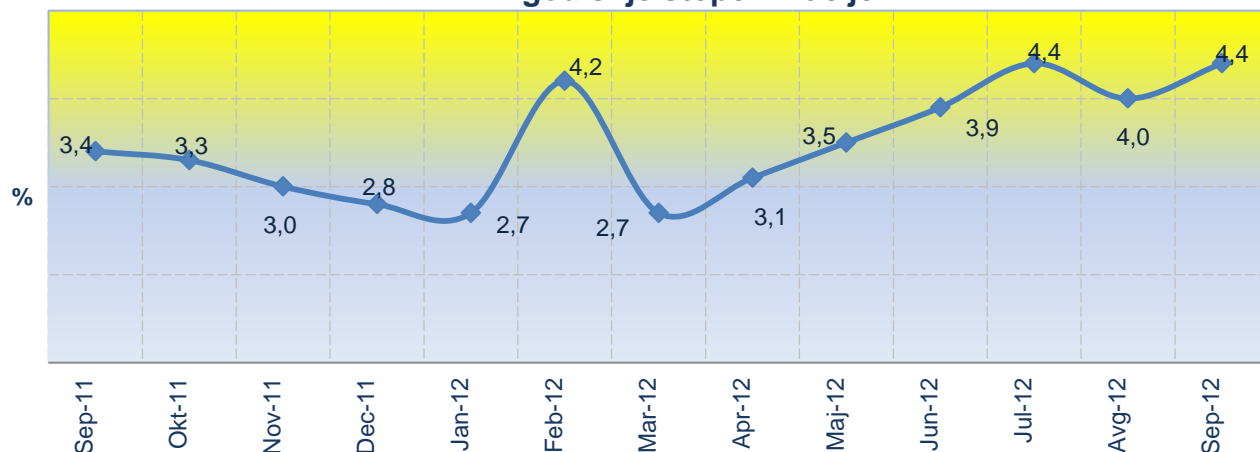

Tabela 1. Stope inflacije mjerene indeksom potrošačkih cijena, u %

Naziv	Ponderi ‰	Sep 2012 Ø 2011	Sep 2012 Avg 2012	Sep 2012 Sep 2011	Jan-Sep 2012 Jan-Sep 2011
00 CPI - ukupno	1 000,0	5,0	0,4	4,4	3,8
01 Hrana i bezalkoholna pića	375,5	4,8	1,4	5,1	3,3
02 Alkoholna pića i duvan	37,2	16,4	-0,4	10,7	18,7
03 Odjeća i obuća	76,1	-0,3	0,7	-1,3	-1,2
04 Stanovanje, voda, struja, gas i druga goriva	128,7	11,8	-0,6	10,1	9,3
05 Pokućstvo i rutinsko održavanje stana	49,4	-0,7	-0,7	-0,6	0,1
06 Zdravlje	28,0	3,2	0,0	1,0	4,3
07 Prevoz	121,6	4,6	1,2	3,7	2,9
08 Komunikacije	55,8	4,1	-0,2	3,7	1,9
09 Rekreacija i kultura	32,1	3,9	0,2	4,1	1,7
10 Obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11 Hoteli i restorani	29,6	6,1	-5,0	6,7	3,9
12 Ostali proizvodi i usluge	44,2	-1,2	-0,5	-3,0	0,6

Grafik 2. Uticaj pojedinačnih oblasti na godišnju stopu inflacije (u %), septembar 2012.

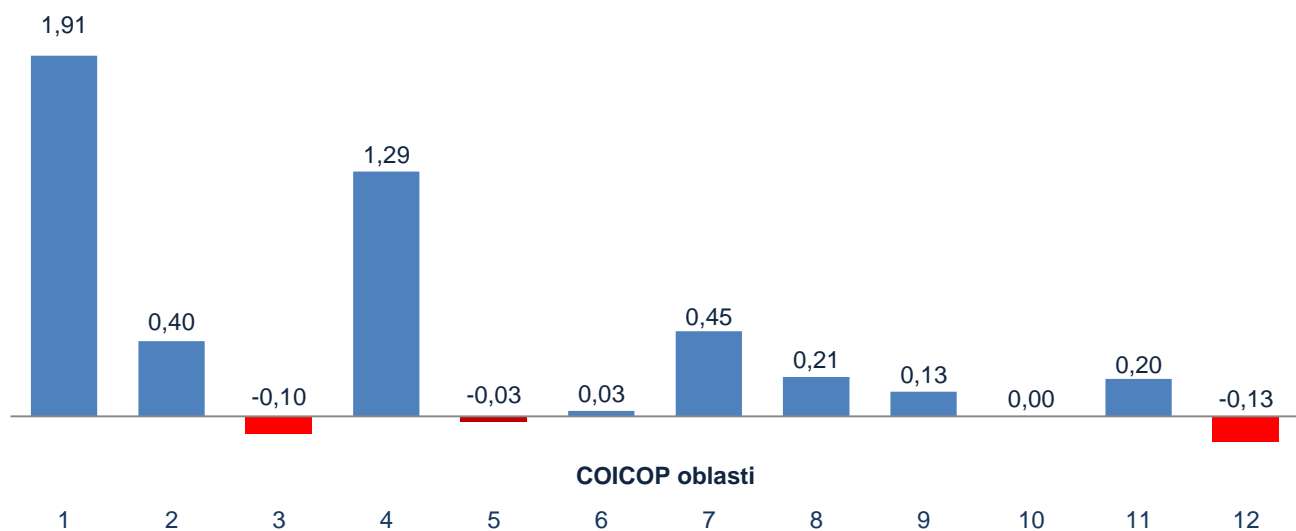

Tabela 2. Stope inflacije prikazane preko oblasti, grupa mjerene CPI-om, u %

COICOP /HICP	Naziv	Ponderi %	Sep 2012 Ø 2011	Sep 2012 Avg 2012	Sep 2012 Sep 2011	Jan-Sep 2012 Jan-Sep 2011
00	CPI - ukupno	1 000,0	5,0	0,4	4,4	3,8
01	HRANA I BEZALKOHOLNA PIĆA	375,5	4,8	1,4	5,1	3,3
011	Hrana	354,6	4,5	1,5	4,9	3,1
012	Bezalkoholna pića	20,9	8,3	0,4	7,5	5,3
02	ALKOHOLNA PIĆA I DUVAN	37,2	16,4	-0,4	10,7	18,7
021	Alkoholna pića	15,4	3,8	-0,9	2,7	4,9
022	Duvan	21,8	25,4	0,0	16,5	28,8
03	ODJEĆA I OBUĆA	76,1	-0,3	0,7	-1,3	-1,2
031	Odjeća	44,5	2,5	3,1	0,8	-0,5
032	Obuća	31,6	-4,5	-2,6	-4,3	-2,2
04	STANOVANJE, VODA, STRUJA, GAS I DRUGA GORIVA	128,7	11,8	-0,6	10,1	9,3
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	-3,4	-3,0	0,1
043	Održavanje i popravka stanova	8,8	-2,5	-0,2	-1,5	-2,9
044	Snabdijevanje vodom i druge usluge vezane za stan	13,9	18,2	0,0	0,0	27,9
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	13,6	-0,4	14,3	8,7
05	POKUĆSTVO I RUTINSKO ODRŽAVANJE STANA	49,4	-0,7	-0,7	-0,6	0,1
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-5,2	-4,5	-4,3	-1,5
052	Tekstilni proizvodi za domaćinstvo	2,5	12,7	0,0	10,4	10,9
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	1,0	1,5	1,0	0,1
054	Staklarija, pribor za jelo i kućne potrebštine	1,9	-0,1	-1,2	-0,5	1,2
055	Alati i razne potrebštine za kuću i vrt	1,6	4,6	-0,3	3,1	2,9
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,7	0,1	-1,4	-1,2
06	ZDRAVLJE	28,0	3,2	0,0	1,0	4,3
061	Medicinski proizvodi, uređaji i oprema	20,0	3,4	-0,1	0,4	4,7
062	Nebolničke usluge	8,0	2,5	0,0	2,5	3,3

07	PREVOZ	121,6	4,6	1,2	3,7	2,9
071	Kupovina vozila	13,3	0,0	0,0	-0,1	0,0
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	6,8	2,3	6,3	3,3
073	Usluge prevoza	40,0	2,3	-0,2	0,4	3,3
08	KOMUNIKACIJE	55,8	4,1	-0,2	3,7	1,9
081	Poštanske usluge	2,1	6,0	0,0	0,0	8,4
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	4,2	-0,3	3,9	1,9
09	REKREACIJA I KULTURA	32,1	3,9	0,2	4,1	1,7
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-7,2	-0,1	-6,6	-4,5
092	Ostala veća trajna dobra za rekreaciju i kulturu	0,3	0,9	0,0	0,7	0,6
093	Ostala rekreaciona oprema, cvijeće i kućni ljubimci	3,3	0,1	0,0	1,6	0,0
094	Rekreacione i kulturne usluge	1,3	7,7	0,0	7,6	2,8
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	9,5	0,3	9,2	4,7
10	OBRAZOVANJE	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
10x	Predškolsko i osnovno obrazovanje, više i visoko obrazovanje	21,8	-0,2	0,0	0,0	-0,2
11	HOTELI I RESTORANI	29,6	6,1	-5,0	6,7	3,9
111	Usluge ishrane	20,6	1,7	0,1	2,4	0,0
112	Usluge smještaja	9,0	16,0	-16,5	14,8	15,4
12	OSTALI PROIZVODI I USLUGE	44,2	-1,2	-0,5	-3,0	0,6
121	Lična njega	37,2	-0,9	-0,6	-3,1	0,7
123	Lični predmeti	3,2	-6,3	0,4	-6,0	-0,4
124	Socijalna zaštita	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
125	Osiguranje	0,6	3,9	0,0	1,7	5,3
126	Finansijske usluge	2,0	-0,7	0,0	-0,7	-0,5
127	Ostale usluge	0,2	-1,2	0,0	0,0	-1,5

Tabela 3. Grupe koje su najznačajnije uticale na mjesečnu stopu inflacije, sept. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Mjesečna inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
011	Hrana	354,6	1,5	0,51
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	2,3	0,16
031	Odjeća	44,5	3,1	0,14
053	Aparati za domaćinstvo	15,1	1,5	0,02
012	Bezalkoholna pića	20,9	0,4	0,01
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	0,3	0,01
<hr/>				
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	-0,3	-0,01
021	Alkoholna pića	15,4	-0,9	-0,01
121	Lična njega	37,2	-0,6	-0,02
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	-0,4	-0,04
041	Stvarne rente	11,1	-3,4	-0,04
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-4,5	-0,06
032	Obuća	31,6	-2,6	-0,08
112	Usluge smještaja	9,0	-16,5	-0,15

Tabela 4. Grupe koje su najznačajnije uticale na godišnju stopu inflacije, sept. 2012.

COICOP/ HICP	Naziv grupe	Ponderi ‰	Godišnja inflacija %	Uticaj u procentnim poenima
011	Hrana	354,6	4,9	1,75
045	Električna energija, gas i ostala goriva	94,9	14,3	1,36
072	Troškovi korišćenja i održavanja vozila	68,3	6,3	0,43
022	Duvan	21,8	16,5	0,36
08.x	Telefonska i telefaks oprema, telefonske i telefaks usluge	53,7	3,9	0,21
095	Novine, knjige i kancelarijski pribor	18,9	9,2	0,17
012	Bezalkoholna pića	20,9	7,5	0,16
112	Usluge smještaja	9,0	14,8	0,13
111	Usluge ishrane	20,6	2,4	0,05
021	Alkoholna pića	15,4	2,7	0,04
<hr/>				
043	Održavanje i popravka stanova	8,8	-1,5	-0,01
123	Lični predmeti	3,2	-6,0	-0,02
056	Proizvodi i usluge za rutinsko održavanje stana	15,7	-1,4	-0,02
041	Stvarne rente	11,1	-3,0	-0,03
051	Namještaj, pokućstvo, tepisi i ostale podne prostirke	12,6	-4,3	-0,05
091	Audio-video, fotografska i oprema za obradu podataka	8,3	-6,6	-0,06
121	Lična njega	37,2	-3,1	-0,11
032	Obuća	31,6	-4,3	-0,14

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Indeksi potrošačkih cijena (CPI) su najvažniji kratkoročni indikatori i osnova za donošenje odluka u oblasti ekonomije i finansija. Od januara 2009.godine koriste se kao *zvanična mjera inflacije* u Crnoj Gori.

Indeks potrošačkih cijena koristi se za usklađivanje plata i zarada u skladu sa kolektivnim ugovorima, te penzija i socijalnih davanja. Takođe se koristi za deflacioniranje pojedinih makroekonomskih agregata u statistici nacionalnih računa i u druge svrhe.

Indeks potrošačkih cijena se definiše kao mjera prosječne promjene cijena fiksne korpe roba i usluga koje domaćinstvo kupuje u cilju zadovoljenja svojih potreba.

Ponderi koji se primjenjuju za izračunavanje indeksa potrošačkih cijena izražavaju relativnu važnost odabranih proizvoda i usluga u ukupnoj potrošnji domaćinstava na domaćoj teritoriji.

Lista proizvoda se redovno revidira kako bi se očuvala njena reprezentativnost u pogledu strukture potrošnje i navika potrošača.

Podaci se publikuju 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec, kao i na našem web sajtu www.monstat.org

Uticaj pojedinih grupa na stopu inflacije pokazuje koliko je data podgrupa uticala na ukupnu stopu inflacije. Uticaj zavisi od pondera i stope inflacije date grupe. Ponderi predstavljaju relativno učešće potrošnje domaćinstava određene grupe ili podgrupe proizvoda u ukupnoj potrošnji. Zbog toga ponderi imaju važnu ulogu u računanju stope inflacije. Oni predstavljaju "važnost" određene grupe proizvoda u ukupnoj potrošnji domaćinstava u određenom referentnom periodu. Na primjer, ako tokom određenog mjeseca cijene hljeba porastu za 10%, ovo će uticati na rast inflacije za oko 0.5% ($10 \times 5\% = 0.5\%$ - pošto je učešće hljeba u ukupnim troškovima 5%). Međutim, ako cijene lijekova zabilježe rast od 12%, ovo bi povećalo inflaciju za 0.06% ($12 \times 0.5\% = 0.06\%$ - pošto je učešće lijekova u ukupnim troškovima 0.5%). Ovaj jednostavan primjer pokazuje koliko veliki uticaj imaju ponderi na konačnu cifru koja prikazuje inflaciju.

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremio:

Miroslav PEJOVIĆ

Tel. +382-20-230 805

contact@monstat.org

